

RAN-2303000501046001

F.Y.B.Sc. (NCF-NEP) (Sem. I) Examination March - 2026
Microbiology - MB-MDC-101 : Environment Studies (Set - B)

Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	---

- પ્ર.1. નિશ્ચિત ઉત્તર આપો. (કોઈપણ દસ) (10)**
1. નિવસનતંત્ર (Ecosystem) ની વ્યાખ્યા આપો.
 2. મેન્ગ્રોવ્સ શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે?
 3. CITES નું સંપૂર્ણ રૂપ આપો.
 4. માટી ધોવાણના બે કારણો આપો.
 5. પર્યાવરણીય અભ્યાસનો અવકાશ શું છે?
 6. તેલ ઢોળાય (Oil Spills) શું છે?
 7. પ્રાથમિક પ્રદૂષક શું છે? એક ઉદાહરણ આપો.
 8. ટકાઉ પાણી વ્યવસ્થાપનના કોઈપણ બે સિદ્ધાંતો જણાવો.
 9. વિઘટકો (Decomposers) શું છે?
 10. સ્મોગ (Smog) શું છે?
 11. અવાજની તીવ્રતા માપવાનો એકમ શું છે?
 12. જૈવ-વૈવિધ્ય (Biodiversity) શબ્દનો શું અર્થ છે?
- પ્ર.2. સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) (10)**
1. પુનઃપ્રાપ્ય (Renewable) ઊર્જાના સ્ત્રોતો વિગતવાર સમજાવો.
 2. જમીન સ્ત્રોતો વિશે સંક્ષિપ્ત નોંધ લખો.
 3. જંગલોના કાર્ય વિશે વર્ણન કરો.
- પ્ર.3. સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) (10)**
1. નિવસનતંત્રમાં ઉત્પાદકોની ભૂમિકા શું છે? ઉદાહરણ આપો.
 2. આહાર-જાળ (Food Web) ને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 3. નિવસનતંત્રના જૈવિક (Biotic) અને અજૈવિક (Abiotic) ઘટકોને વિગતવાર સમજાવો.
- પ્ર.4. સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) (10)**
1. જૈવ-વૈવિધ્યના ઉત્પાદક મૂલ્ય (Productive Value) સમજાવો.
 2. ભારતના જૈવ-વૈવિધ્ય વર્ગીકરણ (Biogeographic zones) વિશે સંક્ષિપ્ત નોંધ લખો.
 3. ભારતમાં જૈવ-વૈવિધ્યના ઉષ્ણ સ્થાનો (Hot Spots) વિશે લખો.

- પ્ર.5. સંક્ષિપ્તમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) (10)**
1. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન વિગતવાર વર્ણન કરો.
 2. જળ પ્રદૂષણ પર ટૂંકી નોંધ લખો.
 3. ધ્વનિ પ્રદૂષણની અસરની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

- Q.1. Give specific answers. (Any ten) (10)**
1. Define Ecosystem.
 2. Why are Mangroves important?
 3. Give the full form of CITES.
 4. Give two causes of Soil erosion.
 5. What is the scope of Environmental studies?
 6. What are oil spills?
 7. What is a primary pollutant? Give one example?
 8. Mention any two principles of sustainable water management.
 9. What are decomposers?
 10. What is smog?
 11. What is the unit to measure Noise level?
 12. What do you mean of the term, “biodiversity” ?
- Q.2. Answer in brief. (Any two) (10)**
1. Explain the concept of renewable sources in detail.
 2. Write a short note on Land resources.
 3. Describe the functions of forest.
- Q.3. Answer in brief. (Any two) (10)**
1. What is the role of Producers in ecosystem? Give an example.
 2. ‘Explain Food web with an example.
 3. Give the biotic and abiotic factors of ecosystem in detail.
- Q.4. Answer in brief. (Any two) (10)**
1. Explain productive value of Biodiversity.
 2. Write a short note on India’s Biogeographic zones.
 3. Write a short note on Biodiversity hotspots in India.
- Q.5. Answer in brief. (Any two) (10)**
1. Explain disaster management in detail.
 2. Write a short note on water pollution.
 3. Discuss the effect of Noise pollution